

**Wymagania edukacyjne z przedmiotu
wiedza o społeczeństwie na poziomie
rozszerzonym dla klas trzecich**

**XXXV LO im. Bolesława Prusa
w Warszawie**

Wymagania ogólne

VI. Wykorzystanie i tworzenie informacji.

Uczeń znajduje i wykorzystuje informacje na temat życia publicznego, krytycznie je analizuje, samodzielnie wyciąga wnioski; wyraża i uzasadnia własne zdanie w wybranych sprawach w formie ustnej i pisemnej na różnych forach publicznych; przedstawia i uzasadnia poglądy odmienne od własnych.

II. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.

Uczeń rozpoznaje problemy w skali lokalnej, krajowej, europejskiej i globalnej oraz szuka ich rozwiązania; rozumie złożoność problemów społecznych i politycznych; dostrzega perspektywy różnych uczestników życia publicznego.

III. Współdziałanie w sprawach publicznych.

Uczeń współpracuje z innymi – planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich; sprawnie korzysta z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego; zna i stosuje zasady samoorganizacji i samopomocy.

IV. Znajomość zasad i procedur demokracji.

Uczeń wyjaśnia demokratyczne zasady i procedury oraz stosuje je w codziennym życiu; charakteryzuje demokrację na tle innych ustrojów, ocenia działanie instytucji demokratycznych w Polsce i na świecie; ocenia rolę stowarzyszeń i organizacji obywatelskich oraz różnych form aktywności obywateli w funkcjonowaniu współczesnej demokracji.

V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.

Uczeń opisuje sposób działania władz publicznych i innych podmiotów życia publicznego; wykorzystuje swoją wiedzę o zasadach demokracji i ustroju Polski do interpretacji i oceny wydarzeń w życiu społecznym i politycznym; przedstawia prawa i obowiązki obywatela Rzeczypospolitej Polskiej; rozumie znaczenie prawa i praw człowieka w codziennym życiu obywatela oraz rozpoznaje przypadki ich łamania.

VI. Dostrzeganie współzależności we współczesnym świecie.

Uczeń przedstawia związki między swoim życiem a sytuacją społeczności lokalnej, sytuacją Polski, Europy i świata; wyjaśnia złożoność zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych; uwzględnia perspektywę globalną w interpretacji tych zjawisk.

Wymagania szczegółowe

I. Model ustrojowy Rzeczypospolitej Polski.

Uczeń zna i rozumie zasady prawa konstytucyjnego, suwerenności, relację między prawem wewnętrznym, europejskim a międzynarodowym. Zna i rozumie kompetencje władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej oraz relacje, jakie między nimi zachodzą. Zna i rozumie rolę i znaczenie samorządu terytorialnego w Polsce, jego strukturę i kompetencje.

II. Prawo.

Uczeń zna i potrafi opisać podstawy prawa w Polsce, hierarchię aktów prawnych, gałęzie i rodzaje prawa, strukturę sądownictwa w Polsce i kompetencje poszczególnych sądów. Uczeń zna i potrafi rozróżnić podstawowe gałęzie prawa, ich najważniejsze treści mechanizmy funkcjonowania (prawo cywilne i rodzinne, karne, administracyjne). Uczeń potrafi tę wiedzę zastosować i wykorzystać do analizy i interpretacji wybranych aktów (przepisów) prawnych.

III. Prawa człowieka.

Uczeń potrafi przedstawić ideę i genezę praw człowieka, rodzaje tych praw (generacje), wyjaśnia ich gwarancje konstytucyjne w Polsce, analizuje przypadki ich naruszenia w Polsce i w świecie. Potrafi opisać i scharakteryzować różne systemy ich ochrony w świecie, w Europie i w Polsce.

IV. Polska polityka zagraniczna.

Uczeń potrafi określić podstawowe cele i kierunki polskiej polityki zagranicznej, pojęcie racji stanu oraz interesu narodowego. Potrafi przedstawić krytycznie stosunki z wybranymi państwami oraz znaczenie Unii Europejskiej dla Polski i jej interesów.

V. Stosunki międzynarodowe.

Uczeń potrafi określić podmioty i przedmioty prawa międzynarodowego, problemy współzależności politycznej, ekonomicznej, technologicznej czy kulturalnej we współczesnym świecie. Potrafi dokonać zdefiniowania podstawowych problemów współczesności, ich opisu i oceny, charakteryzuje proces globalizacji w jego różnych aspektach. Wyjaśnia rolę i znaczenie ONZ oraz innych organizacji międzynarodowych. Rozważa problemy bezpieczeństwa międzynarodowego i Polski na tym tle.

VI. Integracja europejska.

Uczeń potrafi przedstawić genezę i przebieg integracji europejskiej, podstawowe mechanizmy jej funkcjonowania, działanie głównych instytucji europejskich, procedury podejmowania decyzji w Unii Europejskiej, jej rolę i znaczenie w świecie. Potrafi przedstawić proces przystąpienia Polski do UE oraz znaczenie i konsekwencje tego faktu dla Polski i Polaków.